

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Att. Per Hallvard Eliassen

Kopi:	
Saksbehandler:	
Mottatt:	14.12.2006
Saksnr.:	
Landbruks- og matdep.	

Landbruks-	dep.
Saksnr.:	2006/00797-54
Mottatt:	14.12.2006
Saksnr.:	MP
Kopi:	SME/PEL 66
A/Saksnr.:	

Endelig rapportering for bruk av tildelte midler til videreutvikling av tilbudet av sunn mat til barn og unge 2006

Fylkesmannen i Telemark fikk i brev av 18.05.2006 tildelt kr 272 500 til videreutvikling av tilbudet av sunn mat til barn og unge i 2006. Dette var med bakgrunn i vår søknad som gjorde rede for 5 delprosjekter som vi ønsket å gjennomføre innenfor ordningen. Her følger en rapport for prosjektene:

1) "Grønt Rett Hjem" – abonnementsordning for økologisk frukt og grønt til 4 utvalgte barneskoler og 4 utvalgte barnehager i Grenland. Pilotprosjekt.

Abonnementsordningen "Grønt Rett Hjem" startet opp høsten 2005 med levering av økologiske frukt- og grøntvarer til private husstander i Grenlandsområdet. I 2006 har ordningen blitt utvida til å også omfatte byene i Vestfold. Bak firmaet står økologiske produsenter fra Telemark og Vestfold som har gått sammen om å produsere og omsette økologiske varer.

Mye tid har gått med til utvikling av logistikk- og bestillingssystemer dette første året. Arbeidet med å innlemme skoler og barnehager i ordningen har derfor trukket noe ut i tid og vil først bli gjennomført innen utgangen av februar 2007.

Dette er utført og planlagt i prosjektet:

Skolene som skal følges opp etter avtale er: Åfoss Skole, Gjerpen Barneskole, Borge Skole og Kjorbekkhøgda skole, alle i Skien kommune.

Det er gjennomført gårdsbesøk på Dagsrud Hagebruk på Åfoss med besøk av Åfoss Skole. Skolen har kommet med 2 grupper på Dagsrud Hagebruk i september, og Gjerpen barneskole har hatt flere grupper hos Sonja og Ragnar Kjær (økologiske produsenter i Skien) i september - oktober.

Det er planlagt felles skøytedag for hele Kjorbekkhøgda skole på Skien fritidspark, der vi lager grønnsakssuppe til alle 220 elever. En regner med litt pressedekning på denne. Fritidsparken synes dette er positivt, og ønsker å ha en grønn profil.

23. og 30. januar skal prosjektansvarlige lage mat med mye frukt og grønt på skolekjøkkenet på Kjorbekkhøgda skole for 1. og 6. trinn. Her er det leid inn kokkene Espen og Kristian fra Ett Fedd i Porsgrunn, for å være med og lage en spennende og ungdommelig meny. En prøver å få til tilsvarende med Borge skole i Porsgrunn, men datoer er ikke fastsatt enda.

Lisleherad barnehage ønsker å ha en økologisk profil, og det blir satt inn aktiviteter der på nyåret. Her kan en få levert frukt/grønt med Tine på lik linje med skolefruktavtalen.

Ellers er det levert frukt og grønnt til Stokkevannet barnehage i høst og vinter. En vil prøve ut en ordning med at abonnementskasse med økologisk frukt og grønnt kan hentes på samme sted og samtidig med avhenting av barn i barnehagen nå på nyåret.

Det gjenstår å finne to barnehager til for å oppfylle ambisjonene i prosjektet, og det vil bli tatt kontakt med aktuelle kandidater straks "jule-maset" roer seg.

Ukentlig leverer nå Grønt Rett Hjem skolefrukt til 6 skoler i Telemark og 2 i Vestfold. SFO på Snelvedt får frukt og grønnt hver 14 dag, og skolen har bedt om mer info om skolefrukt. Skien kommune har nå budsjettert med prøveordning på frukt og grønnt i skolen så det er nok å ta tak i.

Endelig rapport med regnskapssammendrag vil bli sendt LMD når prosjektet er ferdigstilt. Dette forventes å skje innen utgangen av februar 2007.

2) Økologisk skolelunsj i 5 utvalgte barneskoler i Telemark

Fylkesmannens landbruksavdeling har brukt firmaet til Roy Henning Skaug til dette oppdraget. Han har i tillegg til barneskolelunsjene også arrangert lunsj på en videregående skole med kokkelinje i Seljord samt gjennomført oppfølging av butikker i forhold til økologiske varer. Prosjektet er samfinansiert med midler til oppfølging av økologisk handlingsplan i fylket.

Budsjett:

5 skolelunsjer på barneskoler a kr 12 000:	kr 60 000
1 skolelunsj på vid. Gående skole a kr 12 000:	kr 12 000
<u>Oppfølging av 17 butikker a kr 3600:</u>	<u>kr 43 200</u>
<u>Sum</u>	<u>kr 115 200</u>

Finansiering:

Midler fra LMD:	kr 30 000
<u>Midler til oppfølging av økologisk handlingsplan:</u>	<u>kr 85 200</u>
<u>Sum:</u>	<u>kr 115 200</u>

Det er arrangert økologisk skolelunsj for 5 barneskoler i henhold til planen. Disse skolene er Gjerpen barneskole og Moflata skole i Skien, Vestsiden barneskole i Porsgrunn, Kragerø barneskole i Kragerø og Bø barneskole i Bø. Totalt har ca 2150 elever fra 1. – 7. klasse vært med på måltidet. Elever fra utvalgte klassetrinn, fortrinnsvist 6. klasse, har stått for matlaging og praktisk tilrettelegging med god hjelp og engasjement fra lærerne.

Tilbakemeldingene fra arrangementet har vært svært gode. Flere av skolene har gjort et forarbeid før lunsjen i klassene. Der er det bl.a. fortalt hva økologisk mat er, elevene har funnet oppslag om økologisk landbruk og økologisk mat i avisene og de har pyntet med plakater der økologi er sentralt. Mens maten er laget til, har Roy Henning Skaug omtalt økologisk mat og hvilke ingredienser som blir brukt i skolemåltidet. Det har derfor vært godt opplyst at lunsjen er økologisk for alle elevene, og når maten i tillegg har smakt veldig godt, har dette i sum vært en positiv opplevelse av økologisk mat for hver enkelt elev.

Vi håper og tror at denne positive opplevelsen hos elevene skal være med å påvirke holdningene til økologiske mat både i hjemmene og i en eventuell skolekantine.

Fylkesmannen i Telemark synes at dette prosjektet har vært så positivt mottatt i skolene, at vi gjerne vil kjøre et lignende opplegg i andre skoler i 2007.

3) "Frukt og fotballcupen på Gvarv, 1.-3.sept. 2006

Gvarv IL, fotballgruppa, gjennomførte for tredje år på rad sin "Frukt- og fotball"-turnering for barn inntil 14 år. Dette er et populært arrangement med ca 40 lag som deltok. Foruten "frukt" i selve turneringsnavnet er arrangementet preget av en sunn kostholdsprofil. Spillere og publikum kan spise gratis epler, det selges fruktbeget i kiosken, det er fat med assortert frukt inntil måltidene og på sosiale arrangement. I tillegg får alle deltakere, ledere og arrangører egne t-skjorter med "Frukt- og fotball" logo.

Fylkesmannen, fylkeskommunen og fotballkretsen har samarbeidet med Gvarv IL om å få i stand en slik turnering med sunn kostholdsprofil. Dette har falt naturlig for Gvarv IL i eplekommunen Sauherad, og arrangementet virker nå etter 3 år godt innarbeidet som en middels stor fotballturnering. Gvarvs fortrinn er at de legger vekt på sunne, populære og lokalt særegne rammer rundt selve fotballspillet.

Fylkesmannens andel av utgifter i "Frukt- og fotball Cup", Gvarv:

Produksjon av T-skjorter:	22.500 kr
Annonser, trykking av invitasjon og porto utsendelse:	10.000 kr
<u>Fruktinnkjøp:</u>	<u>5.000 kr</u>
<u>Sum tilskudd LMD:</u>	<u>37.500 kr</u>

4) MER-serien i fotball (frukt og fysisk aktivitet)

De ca 40 fotballagene i guttenes 15-16-årsklasse deltok i MER-serien 2006 til Telemark fotballkrets. Dette var det vanlige seriespillet med nesten ukentlige kamper fra mai til september, unntatt sommerferien. Serien ble markedsført som MER-serien, og navnet kom fram både i terminliste, tabeller i avisene og andre sammenhenger. (www.fotball.no/telemark).

Telemark fotballkrets tilbød klubbene avtaler som dekket utgiftene deres med den ekstra profileringa av frukt. 9 av laga gjennomførte hele sesongen ved bl.a. å dele ut frukt til egne og motstandernes spillere (+ledere og dommere) rett etter hver hjemmekamp. Dette var et populært tiltak, og alle lag i serien fikk prøve å være enten vertskap eller gjester.

Fra august 2006 ble det satt inn ekstra ressurser for en ytterligere markedsføring og tilrettelegging for salg av frukt på fotballkamper og andre idrettsarrangement. Telemark fotballkrets samarbeidet med Telemark Idrettskrets om dette. En prosjektmedarbeider ble ansatt på timebasis. Minst 13 idrettsarrangement i ulike klubber og idretter har fått hjelp til å tilrettelegge salg av frukt. (www.teleidretten.no).

Responsen blant publikum på fruktsalg er stor. Fra å være et "ikke-produkt" er kurver med oppdelt frukt blitt en vinner. Ett eksempel som kan trekkes fram er "Hei-cupen" i fotball, der ca 1000 kurver blei solgt på en lørdag i september.

Odd Grenland arrangerte en stor aktivitetsdag for barnehagene i Skien der "frukt og fotball" var hovedinnhold, mens Nome kommunes barnehager hadde temauke med frukt og fysisk aktivitet.

I Folkehelseprogrammet for Telemark prøver vi å innarbeide MER som begrep sammen med idrettskretsen/fotballkretsen. Denne logoen er nyttig å bruke fordi Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker også kan støtte opp om dette arbeidet med materiell, PR osv.

Fylkesmannen andel av utgifter i MER-tiltak 2006:

Tilskudd til 9 lag i MER-serien (a 2000 kr):	18.000 kr
Markedsføring, tilrettelegging MER-serien:	10.000 kr
MER-tiltak overfor øvrige idrettsarrangement:	
• prosjektmedarbeider lønn, reiseutgifter:	24.428 kr
• stimulerings tiltak idrettslaga	12.572 kr
• <u>fruktinnkjøp, markedsføring, administr.</u>	<u>15.000 kr</u>
Sum MER-tiltak Idrettskretsen-Fotballkretsen:	52.000 kr
"Frukt og fotball" dag for barnehagene Skien	15.000 kr
<u>Frukt og fysisk aktivitet, barnehagene i Nome</u>	<u>5.000 kr</u>
<u>Sum MER-tiltak/ frukt og fysisk aktivitet, midler LMD:</u>	<u>100.000 kr</u>

5) Frukt til skoler i prosjekt "Fysisk aktivitet og måltider i skolen"

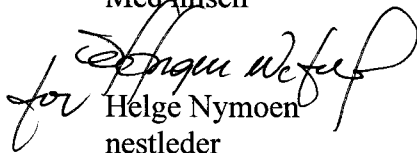
16 barne- og ungdomsskoler fra Telemark deltar i det landsomfattende utviklingsprosjektet "Fysisk aktivitet og måltider i skolen". Skolene er tilført relativt små beløp (inntil 15.000 kr) fra Utdanningsdirektoratet i 2006 for å prøve ut gode modeller for fysisk aktivitet i frikvarter og salg/ servering av mat i skolen.

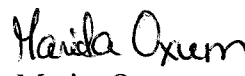
Fruktordninger har vært forsøkt innført på flere skoler, bl.a. gjennom Skolefruktordningen, men den har ikke slått helt til. Fylkesmannen har stimulert skolene til forsøk med å organisere fruktservering (gratis) til elevene, og vi har gitt beskjedne tilskudd til hver prosjektskole (500 til 2.500 kr / 16 skoler) til innkjøp av frukt på aktivitetsdager. Fylkesmannen har i tillegg brukt midler fra Folkehelseprogrammet, slik at tilskuddene skal ha reell betydning.

Fylkesmannens andel av utgifter til frukt i 16 prosjektskoler (midler LMD): 25.000 kr

Prosjektene er utført etter opprinnelig søknad til LMD av 20.03.2006, og alle tilskudd bortsett fra tilskuddet til "Grønt Rett Hjem" er sluttutbetalt i tråd med budsjetter og finansieringsplan. Tilskuddet til Grønt Rett Hjem vil bli sluttutbetalt innen utløpet av februar 2007 når tiltaket er gjennomført i sin helhet.

Med hilsen

for
Helge Nymo
nestleder

Marita Oxum
rådgiver